

Møtedato: 27.10.2021
Arkivnr.: 2021/13

Saksbeh/tlf.
Bjørn Bech-Hanssen/90181668

Sted/Dato:
Mo i Rana 20. oktober 2021

Styresak 85/2021 – Bygningsmessige investeringsbehov og økt driftsutgift i 2022 - Helgelandssykehuset HF

Styret i Helgelandssykehuset HF inviteres til å fatte følgende vedtak:
Styret i Helgelandssykehuset HF tar saken til etterretning.

Formål:

Å holde styret orientert om fremtidige investeringsbehov og økte driftskostnader som øker kostnadene ved Helgelandssykehuset.

Bakgrunn/ sammendrag:

Konsernbestemmelsene for investeringer i Helse Nord setter krav til styrebehandling av enkeltinvestering i helseforetaket som har en samlet kostnad på 10 mill. kr eller mer. Enkeltinvesteringer mellom 20 og 50 mill. kr kan godkjennes av administrerende direktør i Helse Nord, mens enkeltinvesteringer over 50 mill. kr skal vedtas av styret i Helse Nord. Signaler om større avvik på vedtatte prosjekter skal dessuten varsles umiddelbart til vedtakshaver.

Styret vedtok investeringsrammene for år 2021 og 2022 og fordelingen av rammen i styresak 115 - 2020 Budsjett 2021 i styremøtet 10. desember 2020. Denne investeringsrammen bygget på tildelinger fra Helse Nord på 50,0 mill. kr for 2021 og det samme beløpet for 2022, samt udisponerte reserver og rammer fra tidligere år, 23 mill. kroner. Den samlede investeringsrammen for disse to årene ble derfor 123 mill. kr fordelt til medisinteknisk utstyr, prehospitalt utstyr og kjøretøy, utstyr til DMS Sør-Helgeland, IKT og bygg.

Denne saken er kun informasjon til styret. Eventuelle nye investeringer i tråd med saken vil bli behandlet i budsjettsak for 2022.

De planlagte tiltakene som belyses i denne saken har også driftsmessige konsekvenser. Som det fremgår av saken vurderes det innleie av betydelig antall arealer, noe som for klinikkene vil bety en flytting av husleiekostnadene fra internleie til eksterneleie, men for helseforetaket en økning i arealkostnader totalt sett, da man av hensyn til prosjektet «Nye Helgelandssykehuset» ikke vil gå til avhending av utflyttede arealer på nåværende tidspunkt.

I denne saken vil vi belyse tre forhold som avviker noe fra vår egen langtidsplan og budsjett:

Psykisk helse og rus Mosjøen:

I Mosjøen er psykisk helse og rus lokalisert i flere bygg på Skjervengan i utkanten av Mosjøen sentrum.

Hovedbygningen inneholder felles merkantile tjenester, voksenpsykiatrisk sengeområde og poliklinikk, ambulant akutteam, nevropsykologisk avdeling samt barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk.

Barne- og ungdomspsykiatriens sengeområde og familierapien ligger i hver sine bygg på samme tomt.

Hovedbygget på Skjervengan er bygd i 1915 og den tilknyttede sengeposten er bygd i 1955. I disse arealene har vi over flere år slitt med dårlig innelima. Saken har utallige behandlinger i AMU, og forbedringstiltak har hatt begrenset effekt. I tillegg er det brukt betydelige beløp på reparasjoner og renoveringer etter uforutsette hendelser som for eksempel vanninntrenging.

Arealene på Skjervengan har et samlet kartlagt vedlikeholdsetterslep på 15 mill. kr der 6 mill. kr er betraktet som kritisk og tiltak må gjennomføres innen 0-5 år. Vedlikeholdsetterslepet er den innsatsen som kreves for å heve den tekniske kvaliteten til et definert ambisjonsnivå (TG 1), og inkluderer ikke behov for ombygginger for å tilpasse lokalene til aktiviteten. I egnethetsanalysen utført av Sykehusbygg i 2021 er voksenpsykiatrisk poliklinikk merket rødt. Det betyr at arealene må totalrenoveres, utvides, eventuelt etableres på nytt et annet sted. Resten av arealene i disse byggene er markert gult, noe som betyr oppgradering og ombygging, utvidelse eller eventuelt flytting.

Arbeidsmedisinsk avdeling ved UNN (AMA) har utarbeidet en rapport som beskriver risiko knyttet til videre bruk av hovedbygget og sengeposten på Skjervengan. Som en følge av denne rapporten har hovedverneombudet (HVO) i klinikken stengt kjelleren for videre bruk. Vi har derved store daglige utfordringer med å ha tilgjengelige kontorer til mange ansatte.

Det er allerede startet en prosess for å leie andre lokaler for de berørte avdelingene, men rapporten fra AMA viser ytterligere, betydelige utfordringer for hele bygningsmassen.

Tilstand, egnethet og fremtidig aktivitet totalt sett i Mosjøen gjør at vi ikke ønsker å bruke for mye penger på denne bygningsmassen. Administrerende direktør har derfor, i samarbeid med kliniksjeff og drift- og eiendomsdirektør, besluttet å flytte ut barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk slik at kjellerlokalene kan tømmes, og vurderer å hente inn tilbud på leie av areal for resten av virksomheten i disse to bygningsdelene. I dag utgjør dette totalt 3400 m², men vi antar at med bedre tilpassede arealer kan dette reduseres betydelig. Med leie av andre arealer vil vi stenge ned de aktuelle arealene på Skjervengan og kun gjennomføre skadeforebyggende drift, som for eksempel å holde lokalene frostfrie. Eventuell avhending av disse arealene er for tidlig å konkludere, da dette må sees i sammenheng med de øvrige byggene på stedet og sees opp mot konseptfasens konklusjoner i Nye Helgelandssykehuset.

Helgelandssykehuset har innhentet tilbud til barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk som vil få en leiekostnad på rundt 1,1 mill. kr i året. Hvorvidt den øvrige virksomheten i hovedbygget må flyttes ut må vi se i sammenheng med kostnader for tiltak, tidsperspektivet som legges til grunn og tilgjengelige investeringsmidler. Hvis vi legger til grunn 3000 m² til 1800 kr/m² vil årlig kostnad ligge rundt 5,4 mill. kr pr. år.

Ambulansestasjon Mo i Rana:

For å tilfredsstille dagens krav er det budsjettert 14 mill. kr til å bygge garasje med doble garderober i tilknytning til dagens ambulansestasjon. Den er plassert i "sykehjemmets" nye del, på vestsiden av eksisterende bygning. Fra garasjen er det planlagt en svalgang, slik at personale kan gå tørrskodd fra garasjen over til ambulansestasjonen. Ambulansestasjonen er i dag lokalisert i hele den nye delen av det tidligere sykehjemmet, i tillegg til en del rom i den gamle delen. Lokalene er i ett plan.

Egnethetsanalysen og rokadeplanen for Rana er utført av Sykehusbygg og ble ferdigstilt nå i oktober. Analysen og rokadeplanen er en del av prosjektet Nye Helgelandssykehuset, og anbefaler at sengeroms-arealer i det tidligere sykehjemmet benyttes til kliniske funksjoner. Dette er ny informasjon. I et fremtidsbilde er det altså lite sannsynlig at ambulansestasjonen vil bli permanent plassert i sykehjemmet. For å få en fremtidig medisinsk sengepost på ett plan, må både den gamle og den nye delen av sykehjemmet tas i bruk.

Dagens sengeposter i Ø-fløy (hovedfløy) og N-fløy i sykehuset består hovedsakelig av flermannsrom uten bad. Særlig Ø-fløya har en uhensiktsmessig planløsning for fremtidig aktivitet som er vanskelig å tilpasse. Alle sengearealene er i egnethetsanalysen merket rød – det vil si at hvis man skal bygge om disse sengepostene til dagens og fremtidens standard kan det kreve tung ombygging. Dette er i investeringsberegningene gjort av Sykehusbygg estimert til 81 000 kr/m². Hvis man i stedet benytter de omtalte arealene i sykehjemmet til sengeposter kan dette tilstrebes å kunne gjøres som lett ombygging. I investeringsberegningene er lett ombygging estimert til 13 000 kr/m². Differansen er altså på 68 800 kr/m². Hvis man legger 3500 m² til grunn (sengearealene i sykehjemmet) ligger det altså en besparelse på opp mot 240 mill. kr i å bruke sykehjemmet riktig. Dette er selvsagt et grovt anslag, regnet kun for å illustrere et potensiale.

På bakgrunn av dette utredes nå alternative løsninger for ambulansetjenesten. En mer fremtidsrettet løsning for ambulansegarasje er på østsiden av legevakta/sykehjemmet, der garasjen kan etableres på et lavere plan, det vil si med garasjer på gateplan ut mot Sportsalléen med selve stasjonen med stue, kjøkken og overnattingsrom i et plan 2 på høyde med inngangspartiet til legevakt/sykehjem. Plan 2 kan etableres i samme utbygging, eller vi kan utsette det som et byggetrinn 2.

Kostnad for garasjedelen er her estimert til 16 mill. kr – litt dyrere enn vestsiden pga. mer omfattende grunnarbeid og trapperom. Med ny ambulansestasjon på plan 2 er estimatet 27,5 mill. kr. Dette er 40 000 kr/m² - altså innenfor normalen på entreprisekostnader.

Det er også mulig å bygge på garasjen hvis den bygges på vestsiden mot den gamle sansehagen. Der vil man også kunne ha stasjon og garasje i samme bygg. Med denne løsningen blir det imidlertid to plan over bakken, mens en løsning på østsiden vil oppleves som bare ett plan fra sykehjemmet og naboer. Administrasjonen har besluttet å gå videre

med det østre alternativet i 2 etasjer og vil i budsjettprosessen for 2022 vurdere ett eller to trinn i dette prosjektet.

Ambulansestasjon Mosjøen:

Ambulansestasjonen i Mosjøen er lokalisert i kjelleren til det somatiske sykehuset i Mosjøen fra 1961. Ambulansestasjonen har problemer knyttet til garderobeforhold og hygiene, luftkvalitet og skadedyr. Sovearealene er heller ikke hensiktsmessige, vaktrom og kjøkken er i samme rom og for lite, garasjeanlegg mangler vaskeanlegg og ikke dypt nok for uttak av transport-båre etc. Samlet sett er stasjonen både uegnet og for liten i forhold til behov. Det er over flere år sendt HMS avviksmeldinger, og vernetjenesten forventer en snarlig løsning. Arbeidstilsynet har i sin tilsynsrapport av mai 2020 bedt om en framdriftsplan.

Det er gjort grove estimat for å utbedre stasjonen i eksisterende lokaler som beløper seg til mellom 6,5 mill. kr og 7,5 mill. kroner. Framtidig behov for utvidelse av stasjonen som følge av ny sykehusstruktur er da ikke hensyntatt.

Flytting av flere somatiske funksjoner fra Mosjøen til hovedsykehuset vil kreve styrking av prehospitale tjenester i området. Beregnet behov er ytterligere to bilambulanser, noe som er synliggjort i vedtatt økonomisk bærekraftanalyse. Framtidens ambulansestasjon trenger derfor seks garasjeplasser inkludert plass til reservebil og vaskehall.

Nylig vedtatt strategiplan i Prehospital klinikk innebærer en kraftsamling rundt kompetanse og fagutvikling. Det er behov for et samlingssted for undervisning, trening, forskning og utvikling, heretter kalt kompetansesenter. Dette fordrer ytterligere arealer til undervisnings-, trenings- og møtefasiliteter. Kostnader for å imøtekomme dette kommer i tillegg.

Alternativene her er å bygge ny stasjon på samme tomt etter samme mal som i Rana justert for størrelse. Man kan da velge å utvide stasjonen med lokaler til kompetansesenter. Alternativt kan disse lokalene lokaliseres i sykehuset, for eksempel i det gamle utflyttede samdriftkjøkkenet. Denne løsningen er bedre med tanke på at også andre i denne bygningen lettere kan nyttiggjøre seg lokalene. Det er også mulig med en kombinasjon av disse to strategiene.

På sikt vil det være rimeligere og mer hensiktsmessig å eie fremfor å leie gitt brukbar tomt og såfremt vi har annen bygningsmasse på samme sted. Men det hefter fortsatt mye usikkerhet rundt fremtidig bruk av den somatiske bygningsmassen i Mosjøen. Siden tiltaket haster – og også rent finansielt - er det fristende å gå ut med en forespørsel på leie av lokaler i Mosjøen. Prehospital klinikk har ikke sterke preferanser i forhold til å være på samme tomt som de øvrige fremtidige spesialisttjenestetilbudene i Mosjøen, men ser potensialet i en fysisk nærhet mellom ambulansestasjon og kompetansesenter lokalisert i dagens bygningsmasse.

Vi har ikke rukket å utrede markedet og derved kostnaden for leie av arealer, men legger vi til grunn 800 m² til 1800 kr/m² vil årlig kostnad ligge rundt 1,5 mill. kr pr. år. Alternative løsninger må utredes.

Direktørens vurdering:

For å komme videre i disse vurderingene er Sykehusbygg forespurt for å bistå prosessen. For alle prosjektene vil det bli satt ned arbeidsgrupper bestående av Sykehusbygg, Drift- og eiendom, de berørte klinikklederne og dens tillitsvalgte og verneombud.

Eventuelle budsjettmessige konsekvenser vil bli synliggjort i budsjett 2022.

Helgeland, den 20.10.2021

Hulda Gunnlaugsdottir
Adm. direktør